

दिनांक १० डिसेंबर हा दिवस मानवी हक्क
दिन म्हणून साजरा करण्याबाबत...

**महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग**

शासन निर्णय क्र.एचआरसी-०२०५/संकीर्ण-२११/पोल-१४,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ दिनांक : ८ डिसेंबर, २००५

वाचा : सचिव, राज्य मानवी हक्क आयोग, मुंबई यांचे पत्र क्र.एसएचआरसी/१२/०५/प्रशा/१६१४,
दि.१.१२.२००५

प्रस्तावना :- मानवी अधिकाराबाबत होणाऱ्या उपेक्षेस पायबंद घालण्यासाठी व मूलभूत मानवी अधिकार, मानवी व्यक्तिहिताची जन्मजात प्रतिष्ठा, योग्यता आणि स्त्री-पुरुषांचे समान हक्क तसेच त्यास भाषण स्वातंत्र्य, धर्मस्वातंत्र्य, भय व अभावापासून मुक्ती अशी सर्वसाधारण लोकांची सर्वोच्च आकांक्षा शाबूत राहण्यासाठी, संयुक्त राष्ट्रांच्या परिषदेमध्ये १० डिसेंबर, १९४८ रोजी मानवी अधिकाराची सार्वभौम घोषणा करण्यात आली.

भारतीय संविधानाच्या भाग-तीन मधील मूलभूत हक्क याखाली बहुतेक मानवी हक्कांची गणना करण्यात आलेली आहे. सदर मानवी हक्क हे एकरूप, सार्वत्रिक, अविभाज्य, संपूर्ण अनन्य संक्राम्य, स्वाभाविक व मूलभूत स्वरूपाचे आहेत. कोणत्याही सुसंस्कृत समाजातील लोकांच्या मानवी हक्कांचे संरक्षण करणे व ते वृद्धिंगत करणे ही प्रगतीशील लोकशाही सरकारची मुख्य जबाबदारी आहे. सामाजिक व आर्थिक परिस्थितीमुळे समाजाच्या स्थैर्यतेला व शांततेला झालेला धोका तसेच अन्य बाबींमुळे मानवी हक्कांच्या सुरक्षिततेबाबत निरनिराळ्या घटनात्मक तसेच विधीविषयक तरतुदी असूनही अनेक लोकांकडून त्यांच्या मानवी हक्कांपासून वंचित करण्याबाबतच्या व उल्लंघनाबाबतच्या तक्रारी होत असतात. याबाबत सर्व वस्तुस्थिती विचारात घेऊन व राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग तसेच केंद्र शासनाने केलेल्या शिफारशीनुसार राज्यात मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम, १९९३ कलम २१ च्या तरतुदीनुसार राज्य मानवी हक्क आयोगाची स्थापना करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला. त्यानुसार सदर आयोगाची दि.१५.१.२००० रोजी स्थापना करण्यात आली.

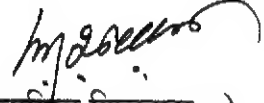
समाजातील दारिद्र्य, विषमता, भेदभाव, पिळवणूक, छळ, इत्यादी कारणांमुळे नागरी, सामाजिक, राजकीय, आर्थिक व सांस्कृतिक बाबींसंदर्भातील मानवी हक्कांचे उल्लंघन होऊ नये

म्हणून, सर्वांना समान संधी सुनिश्चित करण्यासाठी अशा उल्लंघनाची चौकशी व अन्वेषणाचे कार्य आयोगामार्फत करण्यात येते.

शासन निर्णय :- समाजाच्या विविध घटकांमध्ये मानवी हक्कविषयक शिक्षण वाढीस लागण्यासाठी व सर्वसामान्य लोकांमध्ये मानवी हक्क संस्कृती निर्माण होण्यासाठी १० डिसेंबर हा दिवस "मानवी हक्क दिन" म्हणून राज्यात कायमस्वरूपी साजरा करण्यास मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

यासंदर्भात शासन असे आदेश देत आहे की, १० डिसेंबर हा दिवस प्रत्येक वर्षी "मानवी हक्क दिन" म्हणून साजरा करण्यात यावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सदाशिव शिवदास)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा.राज्यपालांचे सचिव

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव

मा.मुख्य सचिव

सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई

सर्व मंत्रालयीन विभाग

सर्व विभागीय आयुक्त

पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

सर्व पोलीस आयुक्त / पोलीस अधीक्षक

सर्व जिल्हाधिकारी

सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (तात्काळ प्रसिद्धीसाठी)

कक्ष अधिकारी, माहिती व तंत्रज्ञान कक्ष, मंत्रालय, मुंबई (२ प्रती वेबसाईटसाठी)

निवड नस्ती.